

raznih potovanjih ter je pri tem pridno trdil z valuto. Kot prvak pri vladi je vedel za vse nakane svojih tovarišev in tako mu ni bilo težko zamenjati z vednim uspehom dinarje v franke ali pa narobe. Kakor znano, doživajo ministri na leto lepo svoto od poldruga milijona kron in ves ta vtislar kroži radi mastnega profita po vseh mogočih tujih bankah. — „Republika“ nasteva g. ministru pravnančar, kje in kako je veržil in g. minister se celo leto na tako očitana ni nik najmanj oglašal, sedaj, ko je že zmašil ves denar v žep, pa pravi, da je pripravljen dati listu vse franke, ki bi se našli v kaki francoski banki vpisani na njegovo ime. Dober izgovor!

Podobnih spekulantov je cela vrsta na visokih mestih. Zakon pravi, da ne sme nobeden poslanec in višji državnik opravljati razven tega še kake druge državne oz. upravne službe, pri upravi monopola pa imamo celo vrsto bivših ministrov in poslancev, ki vlečejo najmanj toliko plače kot znašajo njihove dnevnice. Kakor poročajo listi, imajo nekateri politični prvaki kar po tri dobro plačane državne službe in ministrske hčerke in zati se vozijo v državnih avtomobilih in salonskih vozovih po železnici iz Beograda na razna letovišča.

Politični pregled.

Kraljevina SHS: Po dolgotrajnih in mučnih pogajanjih med vladnimi strankami se je sestavila nova vlada, v katero so vstopili: radikalni, demokrati, samostojni in muslimani. Zadnja zapreka za sestavo nove vlade je bilo vračanje vojnega ministra. Demokrati so odločno vztrajali pri svojem sklepu, da ne sme general Zečević voditi zloglasne „bele“ roke, tane očistne organizacije, ki se hoče vtičati v državno politiko, na noben način postati vojni minister novega kabineta. Zečeviću zaščitnik pa je bil ministrski predsednik Nikola Pašić, ki je demokratom izjavil, da nikakor ne more pristati na njihovo zahtevo. Zečević je postal vojni minister. Takoj po imenovanju pa je postal svojo ostavko. Najbolj zanimivo je, da so se demokrati protivili imenovanju tega generala samo tako dolgo, dokler se nista za njega zavzela krona in Pašić. Sele potem, ko so videli, da ga nikakor ne morejo sirmoglaviti, so odnehali. V svoji divji jezi pa so Zečeviću obljubili, da bodo v drž. zboru razkrivali razne nerednosti v armadi, zlasti pa umazanosti višjih oficirjev, organiziranih v takozv. „beli“ roki. Zečević se je demokratičnim groženjem najbrže ustrašil in zato je odstopil. — Nova vlada, v kateri sedita dr. Zerjav in Pucelj, je na Stevanovo popoldan imela svojo prvo sejo, ki je trajala tri ure. V tej seji je ministrski predsednik naznanil, da se bo kralj odslej imenoval „Aleksander II.“ Nato se je vršila razprava o delovnem programu nove vlade in o vladni izjavi, ki so jo drugi dan prebrali v parlamentu. Ministrski svet je sklenil, da narodna skupščina v najkrajšem času izvede sledeče zakone: 1. državni proračun in proračunske dvanajstine; 2. zakon o državnem svetu; 3. zakon o upravnih sodiščih; 4. zakon o glavni kontroli; 5. volilni zakon; 6. zakon o samoupravi; 7. zakon o centralni upravi; 8. zakon o ministrijski odgovornosti; 9. zakon o javnih uradnikih; 10. tiskovni zakon; 11. zakon o zemljiškem kreditu; 12. zakon o zavarovanju zoper vremenske nevarnosti; 13. naučni zakon za osnovne, srednje in višje šole; 14. zakon o ureditvi sodišč; 15. zakon o prenosni vojaški sodišči; 16. zakon o likvidaciji agrarnih odnosov; 17. zakon o izenačenju davkov. Iz zgoraj navedenega reda, po katerem bo narodna skupščina reševala vladne zakonske predloge, je razvidno, da se vladne stranke silno bojijo volitev. Volilni zakon so postavili na peto mesto in ne na drugo. Gotovo bi ga bili najraje porinili na 18. mesto, samo da bi v tem času še nemoteno sedeli pri vladni mizi. Na zadnje mesto so postavili zakon o izenačenju davkov. To si bodo treba dobro zapomniti. Izenačenje davkov po vsej državi je eno izmed najslabše upravljanj, ki najbolj kriči po ampnejšnji rešitvi. V političnih krogih

sodijo, da je življenjska doba nove vlade počilo odmerjena, ker bodo nasprotstva med radikali in demokrati v par tednih zopet izbruhnila. Novo vladno lahko primerjamo družbi navidezno prijateljev, ki se pri kapljici rujnega vinca za kakšno malenkost spuščajo v krog in prepir.

Italija: Italijanska zbornica je pred par dnevi glasovala o začasnem proračunu. Proračun je bil z glasovi vladne večine sprejet. V imenu jugoslovanskih poslancev je govoril poslanec Virgilio Šček (duhovnik); izjavil je, da jugoslovanski poslanci ne morejo izreči znanja vladi, ki je tako nasilno postopala napram primorskim Slovincem in Hrvatim. — Gorška in Istra sta dobili svojo deželno avtonomijo. V gorški deželni odbor je imenovala vlada pet Slovencev in pet Italijanov. Predsednik je Italijan dr. Petrarin. Slovenski člani so sledeči: dr. Anton Gregorčič, dr. Engelb. Besednjak, odvetnik dr. H. Tuma, nadučitelj Ign. Križman in trgovec Trešćan iz Idrije. Istrski deželni odbor je sestavljen takole: 10 Italijanov, 4 Jugoslovani in sicer: prof. Fr. Matejčič, Josip Pangerc, dr. Ivan Poščat, in dr. E. Vratovič.

Naši shodi in tečaji.

Shodi poslancev Kranjca in Škobernet: Poslanca Krajnc in Škoberne imata 6. januarja (Sv. Treh kraljev) shode v Dobovi in Kapelah, 8. januarja (v nedeljo) pa v St. Petru pod Sv. gorami in na Bizeljskem.

Okrajni sestanki naše Kmetijske zveze in Zupanske zveze za celjsko okrožje se vrše: Ponedeljek 2. januarja v Celju, hotel Beli vol za ves sodni okraj Celje. Govori poslanec Krajnc. V torek, dne 3. januarja v društveni dvorani na Laškem za sodni okraj Laško. Govori poslanec Krajnc. Dne 4. januarja v Sevnici pri g. Starku za sodni okraj Sevnica. Govorita poslanca Škoberne in Krajnc. Dne 5. januarja v župnišču v Brežicah za sodni okraj Brežice. Govorita poslanca Škoberne in Krajnc. Dne 9. januarja v okrajni hranilnici v Kozjem za vzhodni del kozjanskega okraja, kot župnije Kozje, Podčetrtek, Olimje, Polje, Buče, Sv. Peter pod Sv. gorami, Podsreda, Koprivnica in Pilstan. Govorita poslanca Škoberne in Krajnc. V torek, dne 10. januarja v župnišču v Planini za vzhodni del kozjanskega okraja in sicer za župnije St. Vid pri Planini, Planina, Dobje, Prevorje, Zagorje in za Jurkloster v laškem okraju. Na te okrajne sestanke Kmetijske in Zupanske zveze so povabljeni zlasti vsi odborniki in odbornice krajevnih organizacij, vsi naši župani, občinski odborniki in njih namestniki, ki so že pristopili ali pa nameravajo pristopiti k Zupanski zvezi.

V Svečini se je vršil tečaj za župnike SLS dne 20. decembra za župnije Svečino, Sv. Jurij, Sv. Križ, Sv. Ilj in Sv. Kungota. Udeležba je bila zelo lepa. Govorila sta tajnik Zebot in o. Pavel. Predavanja so se vršila v gostoljubni hiši g. Serbineka.

Tečaj v Cirkovcih se je izborno obnesel. Udeležba 150 iz vseh župnij Dravškega polja. Predavanja so trajala od 9. do 1. ure. Zbrani župniki so z pozornostjo sledili predavanjem o položaju, državnem proračunu, novih davkih, taksah, dohodnini, kako se gospodari, o šoli, časopisu, organizaciji itd. Navzoči samostojni in soeji so s prva nekaj mrmrali, a živi dokazi predavatelja Veseljaka o razliki v državnem gospodarstvu od 23. novembra 1920 do danes so jih popolnoma poparili. Poslušali so, gledali in obmolknili. Udeleženci so izrazili željo, da bi se slični tečaji ponavljali vsako leto.

Tedenske novice.

Veselo in srečno novo leto želim naročnikom in somišljenikom uredništvo in upravnštvo „Slov. Gospodarja“.

Vse cenjene naročnike, ki še niso vsaj deloma plačali naročnine za prihodnje leto, prosimo, da isto takoj storijo, kajti drugače smo primorani, vsled prevelike draginje, jim ob novem letu ustaviti list. „Slov. Gospodar“ stane za celo leto 48 K, za pol leta 28 K, za četrt leta 16 K, za inozemstvo 25 din. Upravištvo.

„Slovenski Gospodar“ bo stal prihodnje leto v razprodaji komad 2 kroni. Nato že danes opozarjamo vse tiste, ki si list od številke do številke kupujejo ter jih vabimo, da naj raje pristopijo med redne naročnike, ker jim na ta način list pride za več kot polovico ceneje.

V Slovenijo je dospel z dvornim vlakom iz Beograda v Ljubljano naš kralj Aleksander. Iz Ljubljane se je podal v spremstvu pokrajinskega namestnika Hribarja v Kamniške planine, kjer se udeležuje lova na divje koze.

Duhovniške vesti. V rajhenburškem samostanu trapistov je umrl 20. t. m. pater Mavrus Reberšak, rodem iz Pilstanja. Kot 12letni deček je prišel v samostan, kjer je bil vzoren redovnik in vsem obiskovalcem samostana dobro znan. — Za duhovne svetovalce so imenovani: dr. Josip Somrek, profesor bogoslovja v Mariboru; Jožef Dekort, dekan v Ljubnem; Franc Sal Cizej, župnik pri Sv. Martinu pri Saleku; Josip Cede, župnik v Studenicah; Andrej Fišer, župnik v Ribnici na Pohorju; Ivan Jurko, župnik v Staremtrgu; Josip Krohne, župnik v Podsredi; Anton Pernat, župnik v Dobovi.

Kadar se prestavljajo ministrski stolčki ter nastane takozvana vladna kriza, počivajo vsi visoki uradi v Beogradu. Uradniki se sprehajajo iz sobe v sobo, posedajo, držijo roke križem ter se samo razgovarjajo in prerekajo o novih ministrih in novih gospodarih. Ker se uradnike nastavlja samo po strankarskih potrebah, za to so ministrske spremembe velike važnosti za vse uradništvo. Nikdo ne čaka delati, kriza je, vse stoji, kakaj bi tudi delali, saj se ne ve, od kod pride novi minister — ali bo uradnike povišal, ali pa prestavil.

Pri teh malih ministrskih spremembah za visoko uradništvo sicer ni nobene nevarnosti. Vse je tako lepo urejeno, da imajo polovico dobrih mest radikali, polovico pa polikademokrati, k večjemu to se lahko zgodi, da polikademokrati minister izmenja s kakim radikalom svoj stolček in da se radikalni visoki uradniki preselijo v urad, ki je bil poprej zaseden od demokratov.

Korita so lepo razdeljena, to je pa tem lažje, ker beograjski prvaki vse znajo, danes vam rešuje promet, jutri poljedelstvo, potem pa lahko tudi socijalna, pravna, zdravstvena vprašanja — z eno besedo: vse.

Da se ne bode dejalo, da govorimo tako samo mi avtonomisti ali celo nekaki nevarni ljudje, navedemo še to kar piše pristno srbski list „Srbija“ iz Mitrovice: Pred vojno je delalo v posameznih državnih uradih polovico manj uradnikov in gladko je šlo. Danes pa sede tam, kjer je sedel poprej samo eden uradnik, kar trije ali pa še več uradnikov, od katerih hoče vsak biti nad drugim. Naša državna uprava je polna nesposobnežev. Ti nosijo razna imena: načelniki, inšpektorji višji in najvišji, komisariji sekretarji od I. do V. klase itd. Poleg njih je ogromna ševilo strokovnjakov, svetovalcev, izvedencev, posredovalcev in nakupovalcev. Izmed teh hoče tudi vsak „nadzorovati“, delati pa ne mara nobeden. „Izobraženci“ vstajajo kar čez noč, na pol analize (nepismeni) prthajajo na mesta, kjer bi morali sedeti izkušeni in sposobni možje.

Davkoplačevalcem za Božič in Novo leto. Na zahtevo radikalov in demokratov je nadaljeval za božične praznike zakonodajni odbor našega parlamenta delo. Večina katoliških poslancev ni bila za božične praznike v Beogradu, ampak doma. Odsotnost večine poslancev katoliške veroizpovedi so porabile vladne stranke in osrečile davkoplačevalce z zopetnim povišanjem davkov. Zakonodajni odbor je sklenil, da se poviša zemljiški davek v prečanskih krajih (tostan Save) za 400%, v Srbiji in Crni gori pa ostane pri starem. V novih prečanskih krajih se bo pobiral davek na vojne dobičke tudi za leto 1921. Tem predlogom vladnikovcev se je odločno uprl naš poslanec dr. Hohnjec, ki je zažugal v odboru, da bo proti temu odločitvi kršenju enakopravnosti vseh pokrajin glede plačevanja davkov odločno nastopil v parlamentu. Jugoslovanski klub se je izjavil, da ne prizna zakonov, ki bodo tako neznožno v živo zadeli ravno našega kmeta. Zakon

o groznem povišanju zemljarine in o pobiranju davka na vojne dobičke je sklenila že nova Pašičeva vlada, v katero se je vrnil slabostojni Pucelj.

Koliko veljave ima g. Urek v Pišecah. Iz Pišec nam poročajo: Naš gospod kmet Urek se je udeležil seje našega občinskega odbora in pozval odbornike, naj se odločno izrečejo proti priklopitvi dela brežiškega okraja k ljubljanski oblasti. Odborniki so pri tem Urekovem predlogu skimali z glavami in se izrekli za nedeljno Slovenijo. Urekova beseda ne zaleže niti pri Pišecanih, ki so se spametovali. Zaupati vam moram g. urednik, da tiči g. Urek vedno na svojem domu. V Beograd gre samo po dnevnice. Kakor videti, se ne strinja več naš rojak s slabostojno politiko in je šel kot zgubljeni sin prav temeljito v se.

Iz parlamenta izgnani posili poslanec Kirbiš je potegnil čisto protizakonito dnevnice tudi za mesec december, ko je bil njegov mandat že davno razveljavljen. Sedaj bo zahteval blagajnik parlamenta nazaj decemberske dnevnice od Kirbiša. V klubu naših samostojnežev se govori, da bodo vrnili blagajni Kirbiševe decemberske dnevnice vsi samostojni poslanci. Lepe pojme o poštenosti imajo samostojni koritarji!

Komisije, ki prevzemajo tobak, katerega so kmetje letos sadili, postopajo zelo čudno. Država je obljubila visoke cene, a plačevala je tobak sramotno nizko.

Orliški telov. tečaj. V Mariboru se vrši 29., 30. in 31. decembra v telovadnici č. šolskih sester tridnevni telovadni tečaj za Orlice. Pozivamo vse krožke mariborskega okrožja, da pošljejo na tečaj po eno ali dve telovadkinji. Za hrano in stanovanje je preskrbljeno po zmernih cenah.

Savinjsko orlovsko okrožje priredi na Polzeli v prostorih g. Cizeja štirdnevni vaditeljski tečaj. Tečaj se zaključuje z veliko telovadno akademijo na praznik sv. Treh kraljev popoldne v istih prostorih. Na sporedu so deklaracije, govori ter proizvajanje naraščajskih, članskih in vaditeljskih vaj za leto 1922. Začetek točno ob 3. uri popoldan. Ljubitelji mladine udeležite se mladinske prireditve v obilnem številu Bog živi!

Razstava v Trbovljah. Razstavile so v Društvenem domu gojenke 10 tedenskega gospodinjinskega tečaja, kar so se naučile v tem času iz kuhinjske in šivnarske umetnosti v zadovoljstvo vseh, ki so sodelovali pri tem tečaju. Zahvala za uspehe gre pred vsem izvrstnim voditeljicam tečaja gđe. Odlaskovi in Sušnikovi. Enak tečaj smo imeli tudi spomladi, da imamo sedaj 40 izsolanih gospodinj in upamo, da se bodo vztrajno ravnale po pridobljenih naukih in izkušnjah.

„Slov. Gospodarja“ prodajajo v Ptuj: Franc Julija v trafiki v Lutenbergerjevi hiši, knjigarna Viljem Blanke in trgovec Ivan Petersič.

Kupujte in naročite potrebščine edino-le pri trgovcih, obrtnikih in tvrdkah, ki oglašajo v „Slov. Gospodarju“ in „Straži“.

Zopetno podražanje na železnici. Na predlog železniškega ministra je sklenil zakonodajni odbor, da se povišajo dne 1. februarja 1922 železniški tarifi na osebe za 50%, za blago za 10%. Razun tega poviška bo plačeval od 1. januarja prihodnjega leta vsak potnik 15% posebne takse od svoje, plačane za železniško karto. Nova taksa za prevoznino blaga po železnicih bo znašala 10%. Z Novim letom nas bo nova Pašičeva vlada osrečila z mnogobrojnimi „dobrotami.“ S povišanjem železniških tarifov so edino zadovoljni slabostojni poslanci, ki pač imajo prosto karto I. razreda.

Na južni železnici se bode računalo od 1. januarja 1922 naprej vse v dinarjih.

Roparski umor. V Slomih pri Polensaku se je 20. t. m. dogodil strašen roparski umor. Posesnik Veseljaka, ki se je zvečer vrnil z živ. selma v Ptuj, je našel v sobi na tleh ležalo svojo ženo, zabodeno v prsa in trebuh, na postelji pa je ležala njegova mati, ubita od udarca s sekiro po glavi. Šest tednov star otrok, ki so ga nahajali v sobi, je ostal nepoškodovan. Morilec je odnesel nekaj obleke in par klobas. Orožništvo je uvedlo preiskavo.

Na Dravskem polju so fantovski pretepi nekaj vsakdanjega. Bolj izvan-